

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6CoCsp/14/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120208805
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Radomský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8120208805.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Andreja Radomského a členov senátu JUDr. Milana Majerníka a doc. JUDr. Petra Molitorisa, PhD., v spore žalobkyne: P. E., A.. XX.XX.XXXX, W. X. XXXX/XX, XXX XX F., právne zastúpenej JUDr. Matúšom Motykom, advokátom, so sídlom Nám. SNP 7, 091 01 Stropkov, IČO: 50487108, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 334,62 eur, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 32Csp/128/2020-60 z 15. marca 2022 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok v napadnutom II. výroku a III. výroku.

Stranám sporu nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenu Okresnému súdu Prešov 24. júla 2020 domáhala voči žalovanému zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 334,62 eur. Žalobkyňa žalobu odôvodnila tým, že 18. júna 2015 uzatvorila so žalovaným zmluvu o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu, na základe ktorej jej bolo reálne poskytnutých 1.350,- eur (úver vo výške 1.500,- eur - poplatok za poskytnutie úveru vo výške 150,- eur). Získanie tohto úveru bolo podmienené uzatvorením rozhodcovskej zmluvy. Splátky úveru riadne a včas žalovanému uhrádzala, pričom doposiaľ mu splatila celkovo 1.569,06 eur. Žalovaný sa žalobou doručenu Slovenskému arbitrážnemu súdu zriadenému Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z. z. p. o. 17. septembra 2018 domáhal voči nej zaplataenia 334,62 eur s príslušenstvom. Rozhodcovský súd odvodil svoju právomoc rozhodovať o žalobe z rozhodcovskej zmluvy uzatvorenej so žalovaným a 19. marca 2019 vydal rozhodcovský rozsudok sp. zn. 278/09/18, ktorým ju zaviazal na zaplataenie uplatnenej pohľadávky. Žalobou z 10. júla 2019 sa v konaní vedenom Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 32Cr/1/2019 domáhala zrušenia predmetného rozhodcovského rozsudku a Okresný súd Prešov rozsudkom, č. k. 32Cr/1/2019-91 z 26. februára 2020, ktorý nadobudol právoplatnosť 16. mája 2020, zrušil rozhodcovský rozsudok Slovenského arbitrážneho súdu zriadeného Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z. z. p. o., sp. zn. 278/09/18 z 19. marca 2019. Týmto rozsudkom je podľa nej preukázané, že žalovaný porušil jej právo tým, že s ňou uzatvoril rozhodcovskú zmluvu, ktorá je absolútne neplatným právnym úkonom. Vydaný rozhodcovský rozsudok je tak nulitným právnym aktom a priznané plnenie v tomto rozsudku je navyše v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa. Podmienkou pre naplnenie hypotézy § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“) je právoplatné rozhodnutie súdu, v ktorom musí byť deklarované porušenie spotrebiteľského práva, čo rozsudok Okresného súdu Prešov jasne deklaruje. Za primeranú

výšku finančného zadosťučinenia preto považuje sumu 334,62 eur, teda istinu bez príslušenstva priznanú rozhodcovským rozsudkom, ktorý bol súdom označený za paakt. Príslušenstvo priznané rozhodcovským rozsudkom (zmluvná pokuta, zmluvný úrok z omeškania, úrok z omeškania, náklady spojené s uplatnením pohľadávky a trovy konania) by pri ich kvantifikovaní s určitosťou presiahli výšku priznanej istiny.

2. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie vo výške 50,-eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, zamietol žalobu v prevyšujúcej časti a uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 100 %.

3. Právne súd prvej inštancie vec posúdil podľa § 1 ods. 1, § 3 ods. 3, ods. 5 posledná veta zákona o ochrane spotrebiteľa a § 3 ods. 5 posledná veta zákona o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom do 9. júna 2013.

4. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie skutkovo odôvodnil tým, že Slovenský arbitrážny súd zriadený Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z. z. p. o. rozhodcovským rozsudkom, sp. zn. 278/09/18 z 19. marca 2019 zaviazal žalobkyňu (ako žalovanú) na zaplatenie 334,62 eur žalovanému (ako žalobcovi) spolu so zmluvnou pokutou vo výške 0,04 % denne a úrokom z omeškania vo výške 0,4 % ročne zo sumy 334,62 eur od 11. apríla 2016 do zaplatenia tak, že úroky z omeškania a zmluvná pokuta spolu neprevýšia 1.500,- eur a odo dňa nasledujúceho po dni, v ktorom sa celková suma úroku a zmluvnej pokuty dosiahne 1.500,- eur, len 5 % ročný úrok z omeškania zo sumy 334,62 eur do zaplatenia a náhradu nákladov spojených s mimosúdnym uplatnením pohľadávky vo výške 42,17 eur a trovy konania. Okresný súd Prešov rozsudkom, č. k. 32Cr/1/2019-91 z 26. februára 2020 zrušil rozhodcovský rozsudok Slovenského arbitrážneho súdu zriadeného Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z. z. p. o., sp. zn. 278/09/18 z 19. marca 2019.

5. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil tým, že v konaní vedenom Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 32Cr/1/2019 si žalobkyňa ako spotrebiteľka úspešne uplatnila svoje právo, keď sa domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku z dôvodu absolútnej neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, nezohľadnenia povinných náležitostí zmluvy o úvere a nepreskúmania existencie neprijateľných zmluvných podmienok, pričom súd jeho návrhu vyhovel. Rozhodcovské rozhodnutie bolo vydané v rozpore so všeobecnými predpismi na ochranu práv spotrebiteľa ako vyplynulo z konania vedeného pod sp. zn. 32Cr/1/2019. Žalobkyni vznikla ujma v nemajetkovej sfére, keďže konanie žalovaného, ktorý podal návrh na rozhodcovský súd, bolo spôsobilé privodiť jej ujmu vo sfére jej rodinného, súkromného a spoločenského života. Žalobkyňa znášala stav právnej neistoty, nakoľko proti žalobkyni bol vydaný rozhodcovský rozsudok, ktorým bola zaviazaná zaplatiť žalovanému 334,62 eur, zmluvnú pokutu vo výške 0,04 % denne a ďalšie príslušenstvo. Žalobkyňa musela mať obavy o výšku dlhu a jeho neustále narastanie, keď si žalovaný voči nej uplatňoval nároky, na ktoré nemal nárok. Žalobkyňa tak bola nedôvodne vystavená psychickému vypätiu zo strany žalovaného aj tým, že sama musela na dosiahnutie stavu relatívnej právnej istoty iniciovať súdne konanie na ochranu spotrebiteľských práv (konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku vedené Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 32Cr/1/2019). Súdne konanie, ktoré bolo v danej situácii jedinou možnosťou žalobkyne je samo o sebe stresujúcim faktorom, odôvodňujúcim priznanie finančného zadosťučinenia. Námetka žalovaného, že on rozhodcovský rozsudok nevydal, nie je dôvodná, keďže to bol práve on, kto pripravil predformulovanú spotrebiteľskú rozhodcovskú zmluvu, v ktorej označil rozhodcovský súd oprávnený rozhodnúť spor medzi účastníkmi zmluvy, na ktorý neskôr podal aj žalobu.

6. Súd prvej inštancie vychádzajúc z tohto porušenia práv žalobkyne ako spotrebiteľky zo strany žalovaného, intenzity zásahu do práv spotrebiteľa, výšky nedôvodne požadovanej sumy žalovaným, dĺžky trvania závadného stavu a objektívnej spôsobilosti tohto konania vyvolať negatívne dôsledky v súkromnom a spoločenskom živote žalobkyne, považoval právny základ nároku na finančné zadosťučinenie za plne dôvodný a za primerané finančné zadosťučinenie považoval sumu 50,- eur, na ktorej zaplatenie žalovaného zaviazal a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobkyne, ktorá jej vznikla konaním žalovaného, je určitou satisfakciou za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovaného trpieť a zároveň je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý ako dodávateľ finančnej služby závadne konal. Súd tiež prihliadol na skutočnosť, že žalovaná uhradila vyššiu sumu než aká jej bola poskytnutá zo strany veriteľa.

7. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) v spojení s ustanovením § 255 ods. 2 CSP. Podľa tohto ustanovenia môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v žiadnej výške. Ide o prípady, ak výška nároku závisí od úvahy súdu, čo je prípad prejednávanej veci. Úvaha súdu sa teda týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku. Aj v súčasnosti podľa § 255 ods. 2 CSP v spojení s čl. 3 a čl. 4 ods. 2 CSP sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia. O výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnom skončení veci (§ 262 ods. 2 CSP).

8. Proti rozsudku v rozsahu výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti podala včas odvolanie žalobkyňa. Mala za to, že priznané primerané finančné zadostučinenie vo výške 50,- eur nenaplní požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany, funkciu satisfakčnú ani sankčnú a dodávateľa neodradí od sústavného protiprávneho konania voči spotrebiteľom. V tejto súvislosti poukazovala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6Cdo 127/2017 z 30. januára 2019 a rozsudky Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 23Co/42/2019 z 29. januára 2020, sp. zn. 7Co/99/2019 z 30. januára 2020, sp. zn. 5Co/47/2019 z 28. novembra 2019 a sp. zn. 18Co/54/2019 z 18. novembra 2019. Na základe uvedených skutočností žalobkyňa navrhla, aby odvolací súd napadnutý II. výrok rozsudku súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadostučinenie vo výške stanovenej podľa úvahy odvolacieho súdu (nad priznanú sumu 50,- eur) tak, aby tento inštitút bol prostriedkom účinným, primeraným a odradzujúcim voči dlhodobému správaniu dodávateľa. Žalobkyňa si uplatnila náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

9. K odvolaniu žalobkyne sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že odvolanie je všeobecné, založené na rozhodnutiach nesúvisiacich s prejednanou vecou (tým pádom aj pre rozhodnutie súdu právne nezáväzných) a nie sú z neho zrejmé žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by odôvodnili niektorý z odvolacích dôvodov podľa § 365 CSP. Na základe uvedených skutočností žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil a priznal mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

10. Žalobkyňa nepodala k vyjadreniu žalovaného odvolaciu repliku.

11. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa ust. § 34 CSP, v zmysle zásad ust. § 470 ods. 1 a 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal rozsudok v napadnutom rozsahu, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasledujúce CSP bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

12. Na potvrdenie správnosti prvoinštančného rozhodnutia k odvolacím námietkam žalobkyne odvolací súd uvádza nasledovné.

13. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

14. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym zistením skutkového stavu a nesprávnym právnym zistením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

15. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie konštatuje, že ustanovenie § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa neustanovuje žiadne kritéria pre vymedzenie výšky, resp. spôsobu výpočtu finančného zadosťučinenia pre spotrebiteľa.

16. Podľa názoru odvolacieho súdu bez stanovenia kritérií pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je v danom prípade potrebná komparácia s odškodňovaním iných nemajetkových újm v zmysle vnútroštátnych právnych predpisov (nevyklučujúc európske), pri ktorých dochádza k ujme fyzickej osoby ďaleko závažnejším a už nezvratiteľným spôsobom.

17. V danej veci považuje odvolací súd sumu 50,- eur za primeranú rozsahu a povahe porušenia práv žalobkyne, keďže porušenie práv spotrebiteľky spočívalo v uzatvorení rozhodcovskej zmluvy, na základe ktorej bol vydaný rozhodcovský rozsudok, ktorý bol následne rozsudkom Okresného súdu Prešov, č. k. 32Cr/1/2019-91 z 26. februára 2020, zrušený. Teda aj napriek tomu, že rozhodcovským rozsudkom bola žalobkyňa zaviazaná na zaplatenie 334,62 eur s príslušenstvom žalovanému, k tomuto plneniu zo strany žalobkyne nikdy nedošlo.

18. Vzhľadom na uvedené má odvolací súd za to, že súdom prvej inštancie priznaná suma zodpovedá svojmu účelu, teda poskytuje žalobkyňu ako spotrebiteľke satisfakciu a odradí dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Žalobkyňa bola nútená v dôsledku konania žalovaného domáhať sa ochrany svojich práv prostredníctvom súdneho konania, ktoré určitým spôsobom zasahuje do bežného života spotrebiteľa a je spôsobilé jej privodiť ujmu v súkromnom živote vo forme strachu, nepríjemných pocitov a iné. S poukazom na uvedené okolnosti nemožno pochybovať, že výška súdom prvej inštancie priznaného primeraného finančného zadosťučinenia je adekvátna skutočnostiam prejednávaneho prípadu a plní základný účel predmetného inštitútu, ktorým je poskytnutie satisfakcie žalobcovi - spotrebiteľovi a odradenie žalovaného od porušovania práv spotrebiteľov.

19. Z uvedených dôvodov, keďže súd prvej inštancie správne dospel k vyššie uvedeným záverom, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

20. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

21. Odvolací súd má za to, že v danom prípade existujú dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajúce v okolnostiach, ktoré predchádzali uplatneniu práva na súdnu ochranu žalobkyňou. Ako dôvod hodný osobitného zreteľa pre aplikáciu § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov je možné v zmysle uplatňovaných zásad posúdiť skutočnosť, že uplatneniu nároku žalobkyne na primerané finančné zadosťučinenie predchádzalo rozhodcovské konanie a konanie o zrušení rozhodcovského rozsudku, ktoré boli zapríčinené konaním žalovaného.

22. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 a ustanovením § 257 CSP tak, že stranám sporu nebol priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V odvolacom konaní bol úspešný žalovaný, avšak odvolací súd má za to, že v danej veci existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré nemožno priznať náhradu trov odvolacieho konania žalovanému.

23. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).